

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Janusz Niczyporuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Demendecki

SSN Elżbieta Karska

w sprawie z odwołania M. M.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 19 września 2023 r., Nr [...] w przedmiocie nieprzedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w G., ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2023 r., poz. 326,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 29 maja 2024 r.,

oddala odwołanie.

Tomasz Demendecki Janusz Niczyporuk Elżbieta Karska

UZASADNIENIE

Krajowa Rada Sądownictwa (dalej: „Rada” lub „KRS”) uchwałą z 19 września 2023 r., nr [...] (dalej: „uchwała” lub „zaskarżona uchwała”) na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (tekst jedn. Dz.U. 2021, poz. 269 z późn. zm.; dalej: „ustawa o KRS”) nie przedstawiła Prezydentowi RP wniosku o powołanie M. M. (dalej: „uczestnik

postępowania” lub „skarżący”) do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w G.

W uzasadnieniu uchwały Rada wskazała, że na jedno wolne stanowisko sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w G., ogłoszone w Monitorze Polskim z 2023 r. pod poz. 326, zgłosili się adwokat J. D. oraz sędzia Sądu Rejonowego w G. M. M. W związku z cofnięciem zgłoszenia przez J. D., KRS uchwałą z 14 czerwca 2023 r., nr [...] umorzyła postępowanie wszczęte w sprawie z jej zgłoszenia. Następnie, na posiedzeniu 18 września 2023 r. zespół członków Rady, po zapoznaniu się ze zgromadzonymi w sprawie materiałami i ich przeanalizowaniu omówił szczegółowo zgłoszoną kandydaturę, odbył naradę i uznał, że materiały są wystarczające do zajęcia stanowiska w sprawie. Podczas głosowania członkowie zespołu oddali na skarżącego 2 głosy „za”, przy braku głosów „przeciw” i 2 głosach „wstrzymujących się”. W wyniku głosowania, zespół przyjął stanowisko o nierekomendowaniu kandydatury skarżącego na jedno wolne stanowisko sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w G. W uzasadnieniu swojego stanowiska zespół wyjaśnił, że brak rekomendacji wynika z uzyskanych przez uczestnika postępowania wyników w zakresie stabilności orzecznictwa.

W dalszej części uzasadnienia Rada wyjaśniła, że uczestnik postępowania spełniał wymagania ustawowe określone przez art. 63 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 217 z późn. zm.; dalej: p.u.s.p.), zaś jego ocena została przeprowadzona na podstawie kryteriów wymienionych przez art. 35 ust. 2 ustawy o KRS. W tym zakresie pod uwagę wzięto ocenę kwalifikacyjną, doświadczenie zawodowe, opinie przełożonych, a także uzyskane poparcie środowiska sędziowskiego. W konsekwencji powyższego, po wszechstronnym rozważeniu całokształtu okoliczności sprawy, dzieląc stanowisko zespołu Rada uznała, że nie przedstawi Prezydentowi RP wniosku o powołanie skarżącego do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w G.

Charakteryzując kandydaturę uczestnika postępowania KRS wskazała, że urodził się on w 1980 r. w G.. W 2004 r. ukończył wyższe studia prawnicze na Uniwersytecie z oceną bardzo dobrą, uzyskując tytuł magistra. Od 5 listopada 2004 r. do 31 stycznia 2005 r. był zatrudniony jako asystent w Kancelarii Notarialnej

D. z siedzibą w G.. Od 1 lutego 2005 r. do 9 stycznia 2008 r. i od 3 marca do 30 kwietnia 2008 r. pracował w B. Sp. z o.o. z siedzibą w G., kolejno na stanowiskach asystenta do spraw prawnych oraz samodzielnego pracownika do spraw prawnych (od 1 października 2007 r.). Po odbyciu aplikacji sądowej w okręgu Sądu Okręgowego w G., w 2007 r. złożył egzamin sędziowski z łącznym wynikiem bardzo dobrym. Z dniem 1 maja 2008 r. został mianowany referendarzem sądowym w Sądzie Rejonowym w G., w którym wykonywał obowiązki w V Wydziale Ksiąg Wieczystych. Postanowieniem Prezydenta RP z 6 kwietnia 2011 r. został powołany do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w T. Orzekał w Wydziale Rodzinnym i Nieletnich, pełniąc funkcję sędziego wizytatora domów pomocy społecznej oraz w II Wydziale Karnym, gdzie od 8 sierpnia 2013 r. pełnił funkcję Zastępcy Przewodniczącego Wydziału. Z dniem 1 czerwca 2017 r. został przeniesiony na stanowisko sędziego Sądu Rejonowego w G. (na własny wniosek). Od dnia 1 lipca 2017 r. do 30 kwietnia 2018 r. pełnił funkcję Zastępcy Przewodniczącego III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich, a od 1 maja 2018 r. do chwili obecnej pełni funkcję Przewodniczącego Wydziału oraz orzeka w tym Wydziale. Rada wskazała nadto, że uczestnik postępowania stale podnosi kwalifikacje, uczestnicząc w szkoleniach zawodowych. Jest nadto autorem glosy do wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego. KRS wyjaśniła końcowo, że ocenę kwalifikacji uczestnika postępowania sporządziła sędzia wizytator do spraw rodzinnych i nieletnich Sądu Okręgowego w G. E. W. (dalej: „Sędzia wizytator”), która stwierdziła, że jest on przygotowany do pełnienia obowiązków sędziego sądu okręgowego, jako że od prawie dwunastu lat jest sędzią sądu rejonowego, a od sześciu lat orzeka w sprawach rodzinnych i nieletnich, przy czym stale pogłębia wiedzę, uczestnicząc w szkoleniach. Sędzia wizytator pozytywnie oceniła poziom merytoryczny orzecznictwa skarżącego oraz sprawność i efektywność podejmowanych przez niego czynności. W ocenie Sędziego wizytatora skarżący charakteryzuje się wysoką wydajnością oraz organizacją pracy. Podkreśliła ona nadto, że skarżący prowadzi sprawy sprawnie, a wydawane zarządzenia uwzględniają zasadę koncentracji materiału dowodowego. Kultura orzekania nie budzi zastrzeżeń, co pozwala na przyjęcie pozytywnej

prognozy co do odpowiedniego wykonywania przez uczestnika postępowania obowiązków sędziego sądu okręgowego.

Odnosząc się do powyższego Rada przypomniała, że w każdym postępowaniu nominacyjnym dokonuje oceny kandydatów na podstawie ocenianych indywidualnie materiałów. Rada jest przy tym wyposażona w prawo swobodnej oceny zgromadzonego materiału i możliwości nadania decydującego znaczenia określonym, wybranym kryteriom ustawowym (na podstawie których podejmuje uchwałę). Tym samym w ocenie KRS uczestnik postępowania, pretendujący do objęcia stanowiska sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w G., spełnia formalnie wszystkie kryteria wyboru, a zatem jej zadaniem było przeprowadzenie weryfikacji i dokonanie oceny osoby skarżącego. Tym samym przy podejmowaniu decyzji Rada kierowała się oceną kwalifikacyjną oraz doświadczeniem zawodowym uczestnika postępowania. KRS uwzględniła jego dotychczasowe doświadczenie orzecznicze, które zdobył w trakcie pełnienia urzędu na stanowisku referendarza sądowego oraz sędziego sądu rejonowego. Rada zapoznała się także z oceną kwalifikacji skarżącego i zwróciła uwagę, że pomimo przyjęcia przez Sędziego wizytatora pozytywnych wniosków w zakresie całościowej oceny jego kandydatury, z przedstawionych w opinii tabelarycznie danych statystycznych dotyczących stabilności jego orzecznictwa wynika, że: za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. rozpoznano 27 apelacji, z czego 9 zostało oddalonych (33,30%), co jest wynikiem gorszym niż sędzia w wydziale 52,30% i sędzia w okręgu 55,10%, zmieniono 13 (48,10%), co jest wynikiem gorszym niż sędzia w wydziale 30,50% i sędzia w okręgu 26,90%, ale żadnego orzeczenia nie uchylono do ponownego rozpoznania – co jest wynikiem lepszym niż sędzia w wydziale 2,30% i sędzia w okręgu 2,00%. Za okres pracy od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2022 r. rozpoznano 11 apelacji, z czego 4 oddalono (36,36%), co jest wynikiem gorszym niż sędzia w wydziale 61,10% i sędzia w okręgu 56,50%, zmieniono 3 (27,28%), co jest wynikiem gorszym niż sędzia w wydziale 24,00% i sędzia w okręgu 27,90%, za to żadnego orzeczenia nie uchylono do ponownego rozpoznania – co jest wynikiem lepszym niż sędzia w wydziale 1,90% i sędzia w okręgu 2,20%.

W ocenie Rady wskazane dane nie potwierdziły pozytywnej prognozy Sędziego wizytatora co do odpowiedniego wykonywania przez skarżącego obowiązków sędziego na poziomie sądu okręgowego. Z tego powodu Rada uznała, że skarżący nie spełnił kryteriów wyboru w stopniu uzasadniającym przedstawienie jego kandydatury Prezydentowi RP. KRS wyjaśniła nadto, że uwzględniła opinię Kolegium Sądu Okręgowego w G., które na posiedzeniu 18 lipca 2023 r. zaopiniowało jego kandydaturę, oddając 12 głosów „za”, przy braku głosów „przeciw”. Kandydat uzyskał zatem jednogłośnie poparcie tego gremium, jednakże nie przyznała jej waloru rozstrzygającego. Mimo że uczestnik postępowania spełniał formalne kryteria wyboru na stanowisko sędziego sądu okręgowego, to wyniki statystyczne jego pracy dowiodły w ocenie Rady, że nie jest on w wysokim stopniu przygotowany do pełnienia urzędu sędziego sądu okręgowego. W ocenie KRS skarżący posiada wieloletnie doświadczenie orzecznicze, uzyskał pozytywną ocenę kwalifikacji i poparcie Kolegium Sądu Okręgowego w G., przy czym nie daje to rękojmi należytego wykonywania obowiązków orzeczniczych. Dowiodły tego wskazane wyżej dane statystyczne w zakresie stabilności orzecznictwa skarżącego. Rada wyjaśniła nadto, że kwestia ta zadecydowała o nieprzedstawieniu jego kandydatury w spornej procedurze nominacyjnej.

W rezultacie w głosowaniu na posiedzeniu Rady, które odbyło się 19 września 2023 r. na skarżącego oddano 6 głosów „za”, przy 2 głosach „przeciw” i 9 głosach „wstrzymujących się” (oddano ogółem 17 głosów), zatem jego kandydatura nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów. W konsekwencji KRS podjęła uchwałę, jak na wstępie.

M. M. pismem z 19 października 2023 r., wniósł odwołanie od uchwały KRS zaskarżając ją w całości oraz zarzucając:

1. naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, a konkretnie art. 33 ust. 1 ustawy o KRS, poprzez brak wszechstronnego rozważenia sprawy i brak wnikliwego zbadania materiałów sprawy udostępnionych Radzie oraz dokonanie oceny w sposób dowolny i niezgodny ze zgromadzonym materiałem, z przekroczeniem granic jego swobodnej oceny i z pominięciem rzetelnej oceny kwalifikacji kandydata oraz błędne przyjęcie, że wyniki statystyczne skarżącego odbiegają istotnie od wyników statystycznych innych sędziów orzekających w Wydziale oraz Okręgu oraz, że nie dają podstaw do przyjęcia, że spełnia on kryteria uzasadniające

przedstawienie jego kandydatury Prezydentowi RP do powołania na stanowisko sędziego sądu okręgowego, jak również poprzez błędne przyjęcie, że decydujące znaczenie przy ocenie kandydatury mają wyniki statystyczne, w tym w szczególności odnoszące się do liczby orzeczeń zmienionych przez sąd II instancji,

2. naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, a konkretnie art. 42 ust. 1 ustawy o KRS, poprzez ograniczenie przez Radę uzasadnienia uchwały w zakresie przyczyn niezarekomendowania odwołującego do stwierdzenia, że „wyniki statystyczne (...) pracy [kandydata] dowodzą jednak, że nie w wystarczająco wysokim stopniu” spełnia formalne kryteria wyboru na stanowisko sędziego sądu okręgowego oraz że „nie daje rękojmi należytego wykonywania obowiązków orzeczniczych na stanowisku sędziego sądu okręgowego, czego dowodzą dane statystyczne w zakresie stabilności jego orzecznictwa” (s. 5 uzasadnienia uchwały), co uniemożliwia kontrolę uchwały pod kątem jej zgodności z prawem, a co ma istotny wpływ na treść uchwały;
3. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 63 § 1 p.u.s.p., poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie, że skarżący nie spełnia wymogów niezbędnych do powołania na stanowisko sędziego sądu okręgowego.

Na podstawie powyższych zarzutów skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonej uchwały w całości oraz o przekazanie sprawy KRS do ponownego rozpoznania.

Uzasadniając podniesione w odwołaniu zarzuty skarżący wyjaśnił, że Rada niezasadnie przyjęła, że znaczenie w spornej procedurze konkursowej miały dane statystyczne osiągnięte przez skarżącego. W jego ocenie podkreślenia wymaga, że od ponad 12 lat wykonuje on w sposób nienaganny zawód sędziego. W tym czasie dał się poznać jako rzetelny i sprawny pracownik wymiaru sprawiedliwości, stopniowo obejmując kolejne funkcje (zastępca Przewodniczącego Wydziału w Sądzie Rejonowym w T., zastępca Przewodniczącej Wydziału w Sądzie Rejonowym w G., a w końcu Przewodniczący Wydziału, którą to funkcję pełni do chwili obecnej). Skarżący podkreślił, że w Sądzie Rejonowym w T. oraz w Sądzie Rejonowym w G. zyskał opinię rzetelnego sędziego, do którego pracy nigdy nie było jakichkolwiek uwag, w tym uwag merytorycznych. Powyższe potwierdza w szczególności obszerna opinia Prezes Sądu Rejonowego w G. Okoliczności te znalazły także potwierdzenie w opinii Kolegium Sądu Okręgowego w G., organu

składającego się z wszystkich Prezesów sądów rejonowych w okręgu g., w tym Prezesa Sądu Rejonowego w G., w którym skarżący obecnie orzeka, jak i Prezesa Sądu Rejonowego w T., w którym skarżący orzekał wcześniej. Były to więc osoby, które na różnych etapach kariery zawodowej skarżącego miały do czynienia z jego osobą i w każdym wypadku jego pracę oceniły w samych superlatywach. Powyższe zostało też potwierdzone w opinii Sędziego wizytatora, który ocenił wskaźniki statystyczne skarżącego jako dobre, biorąc pod uwagę pełnioną przez niego funkcję Przewodniczącego Wydziału. Ponadto, jako bardzo dobra została też oceniona terminowość oraz jakość sporządzanych przez skarżącego uzasadnień. Skarżący podniósł nadto, że stale podnosi kwalifikacje uczestnicząc w licznych szkoleniach. W ocenie skarżącego nadanie decydującego znaczenia danym statystycznym w okolicznościach, gdy złożył on egzamin sędziowski z wynikiem bardzo dobrym oraz z takim samym wynikiem ukończył studia prawnicze stanowi błędne uznanie, że nie jest on uprawniony do zajęcia stanowiska sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w G. W tym zakresie skarżący wyjaśnił, że Sędzia wizytator oceniła stabilność orzecznictwa skarżącego jako dobrą, ponieważ na 42 wywiedzione apelacje żadna sprawa nie została uchylona do ponownego rozpoznania, 13 apelacji oddalono, 16 orzeczeń zmieniono, a 9 spraw załatwiono w inny sposób. Tymi samymi danymi dysponowała Prezes Sądu Rejonowego w G. oceniając sprawność postępowania i stabilność orzecznictwa skarżącego jako bardzo dobrą. Tym samym w jego ocenie niewłaściwa ocena danych statystycznych przeprowadzona przez Radę sprowadzała się przede wszystkim do tego, że niezasadnie nadała ona zbyt wysokie znaczenie wskaźnikom procentowym w zakresie orzeczeń zmienionych, bez analizy danych liczbowych oraz bez analizy przyczyn zmian orzeczeń wydanych przez skarżącego. Pominięty przy tym został fakt, że skarżący pełni funkcję Przewodniczącego wydziału, w związku z czym wpływ spraw do jego referatu jest niższy niż do referatów innych sędziów orzekających w wydziale lub w innych sądach w okręgu, co przekłada się z kolei na mniejszą niż w stosunku do sędziego „liniowego” liczbę spraw poddanych kontroli instancyjnej. W ocenie skarżącego pominięto także charakterystykę spraw rozpoznawanych w Wydziale Rodzinnym i Nieletnich. Z uwagi na liczbę rozpoznanych apelacji w sprawach rozpoznawanych

przez skarżącego (łącznie 27 w 2021 r. oraz łącznie 11 w 2022 r.) poszczególna sprawa dużo „waży” statystycznie i już jedno zmienione orzeczenie powoduje znaczną zmianę wartości statystycznych. W szczególności w 2021 r. jedna sprawa rozpoznana w apelacji „ważyła” 3,70%, a w 2022 r. – 9,09%. Skarżący stoi więc na stanowisku, że jego wyniki za 2022 r. są porównywalne do wyników wziętych pod uwagę przez Radę (27,27% orzeczeń zmienionych w referacie odwołującego się wobec 24% dla sędziego w wydziale i 27,90% dla sędziego w okręgu). Zwłaszcza ostatnia wartość, odbiegająca zaledwie o 0,63 pkt. proc, na niekorzyść skarżącego nie powinna mieć decydującego znaczenia przy ocenie jego kandydatury. Podkreślenia wymaga także w jego ocenie, że gdyby wśród spraw przez niego rozpoznawanych w 2022 r. zmieniona została jedna sprawa mniej, dane statystyczne w tym zakresie wynosiłyby 18,18% i byłyby istotnie lepsze niż dane statystycznego sędziego orzekającego w wydziale lub okręgu. Niezależnie zaś od powyższego skarżący wskazał, że w 2022 r. załatwił łącznie 695 spraw, z czego merytorycznych spraw 613. Na tym tle liczba 3 spraw zmienionych (tj. 0,49%) jawi się jako znikoma. Rada pominęła przy tym, że w tym samym okresie skarżący załatwił znacznie więcej spraw niż statystyczny sędzia w kraju, który załatwił 464,28 spraw merytorycznie. Odnosząc to do treści uzasadnienia skarżący wyjaśnił, że okoliczności te zostały pominięte. Nie bez znaczenia pozostaje także charakter spraw rozpoznawanych przez Wydział Rodzinny i Nieletnich. Należy w szczególności wskazać, że sąd orzeka według stanu rzeczy istniejącego w dacie zamknięcia rozprawy (art. 316 § 1 k.p.c.). Zarówno, jeżeli chodzi o sprawy rozpoznawane w procesie (sprawy o alimenty, sprawy o ustanowienie rozdzielności majątkowej) oraz sprawy rozpoznawane w postępowaniu nieprocesowym (wydanie zarządzeń opiekuńczych, o ograniczenie władzy rodzicielskiej, o kontakty), gdzie stan faktyczny może ulec zmianie pomiędzy momentem zamknięcia rozprawy przez sąd I instancji, a momentem zakończenia postępowania przed sądem II instancji. Ponadto z powodu upływu kilku miesięcy istotnej zmianie ulec mogą usprawiedliwione potrzeby osoby uprawnionej do alimentów, jak i możliwości zarobkowe i majątkowe osoby do alimentów zobowiązanej. Ważne powody, z powodu których należy ustanowić rozdzielność majątkową, nieistniejące na etapie rozpoznawania sprawy przez sąd rejonowy, mogą pojawić się dopiero na etapie

rozpoznawania sprawy przez sąd okręgowy w wyniku wniesienia środka odwoławczego. Powyższe okoliczności były przyczyną zmiany orzeczeń wydanych przez skarżącego, na co zwrócił uwagę Sędzia wizytator. Badając bowiem akta ustalił, że przyczynami zmiany orzeczeń były: poprawa sytuacji małoletnich po wydaniu orzeczenia, co skutkowało uchycieniem nadzoru kuratora (sprawa III Nsm 922/21), nawiązanie przez pozwanego kontaktu z dzieckiem po wydaniu wyroku, co uzasadniało zmianę w zakresie jego władzy rodzicielskiej (sprawa III RC 481/21), ukończenie przez małoletnią po wydaniu wyroku 18 roku życia, co skutkowało uchyleniem rozstrzygnięcia ograniczającego władzę rodzicielską (sprawa II Nsm 438/21), czy zmiana sytuacji materialnej pozwanego (sprawa 111 RC 537/19). Biorąc zatem pod uwagę wskazane okoliczności skarżący uznał, że przyjęte przez Radę kryteria decydujące o nieprzedstawieniu jego kandydatury Prezydentowi RP były dowolne. W konsekwencji Rada wydała zaskarżoną uchwałę przy braku wszechstronnego rozważenia sprawy, nadając zasadnicze znaczenie danym statystycznym uczestnika postępowania w zakresie orzeczeń uchylonych do ponownego rozpoznania.

Zdaniem skarżącego nie sposób również pominąć okoliczności, że praca sędziego nie polega tylko na wydawaniu orzeczeń i ich uzasadnianiu. Sędzia podejmuje szereg pomniejszych czynności, w tym wiele czynności technicznych, w celu prowadzenia i nadzoru nad referatem. Doskonała umiejętność merytorycznego rozpoznawania sporów nie wystarcza do bycia doskonałym sędzią, gdyż oprócz wyroków, należy tak samodzielnie zorganizować sobie pracę, aby każda sprawa była rozpatrywana w terminach określonych przez przepisy prawa oraz akty wewnętrznej organizacji pracy. Przenosząc powyższe na grunt przedmiotowej sprawy zasadny jest w ocenie skarżącego pogląd, że gdyby Rada nie naruszyła art. 33 ust. 1 ustawy o KRS, a także rozważyła wszystkie okoliczności sprawy, tj. oceniła kandydaturę skarżącego co do wszystkich istotnych okoliczności, nie poprzestając jedynie na danych statystycznych co do zmienionych orzeczeń, a przede wszystkim gdyby wywiodła prawidłowe wnioski z danych statystycznych, przy uwzględnieniu specyfiki spraw rozpoznawanych w macierzystym wydziale kandydata, doszłaby do odmiennych wniosków, pozytywnie oceniając jego kandydaturę i wydając uchwałę odmiennej treści.

Końcowo skarżący podkreślił, że nakaz podjęcia uchwały po wszechstronnym rozważeniu sprawy oznacza, że Rada nie może pominąć istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności wynikających z udostępnionej dokumentacji lub wyjaśnień czy innych zebranych dowodów ani dokonać ustaleń sprzecznych z tym materiałem, zaś samo rozstrzygnięcie powinno być wynikiem wszechstronnego rozważenia wszystkich aspektów sprawy w sposób, który nie był dowolny (por. wyrok Sądu Najwyższego z 26 maja 2021 r., I NKRS 41/21). Biorąc pod uwagę wszystkie wskazane okoliczności skarżący wniósł jak we wstępie.

Prezes Krajowej Rady Sądownictwa nie wniósł odpowiedzi na odwołanie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 44 ust. 1 ustawy o KRS, uczestnik postępowania może odwołać się do Sądu Najwyższego z powodu sprzeczności uchwały Rady z prawem, w tym od uchwały podejmowanej na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o KRS w sprawach o rozpatrzenie i ocenę kandydatów do pełnienia urzędu na stanowiskach sędziów Sądu Najwyższego oraz stanowiskach sędziowskich w sądach powszechnych, sądach administracyjnych i sądach wojskowych, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.

Postępowanie nominacyjne ma charakter sprawy w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, dlatego podlega kontroli sądowej pod względem legalności, przestrzegania stosowanych procedur prawnych oraz poszanowania praw obywateli, w szczególności wynikających z art. 2 (zasada demokratycznego państwa prawa urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej), art. 32 ust. 1 (zasada równego traktowania) oraz art. 60 Konstytucji RP (zasada równego dostępu do służby publicznej) (wyrok Sądu Najwyższego z 20 maja 2020 r., I NO 111/19). Sąd Najwyższy rozpoznaje odwołania w granicach zaskarżenia oraz w granicach w skazanych podstaw (art. 398¹³ k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS), badając czy nie zachodzi sprzeczność uchwały Rady z prawem (art. 44 ust. 1 ustawy o KRS), zarówno prawem materialnym poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, jak i prawem procesowym, jeżeli uchybienie mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy (art. 398³ § 1 k.p.c.

w zw. z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS). W orzecznictwie zgodnie przyjmuje się, że konsekwencją przyznania Radzie przez ustawodawcę wyłącznej kompetencji do oceny kandydatur na sędziów jest ograniczenie roli Sądu Najwyższego do badania, czy zaskarżona uchwała nie pozostaje w sprzeczności z prawem. Sąd Najwyższy nie jest uprawniony do merytorycznej oceny spraw rozpoznawanych podczas kontroli instancyjnej (m.in. wyroki Sądu Najwyższego z: 12 lutego 2014 r., III KRS 1/14; 20 maja 2020 r., I NO 111/19; 2 grudnia 2020 r., I NO 130/20).

Postępowanie przed Radą ma charakter konkursowy, a jego celem jest wyłonienie najlepszego kandydata, jednakże wybór ten nie może być arbitralny, oderwany od przesłanek ustawowych oraz zgromadzonej w sprawie dokumentacji (m.in. wyroki Sądu Najwyższego z: 3 czerwca 2019 r., I NO 36/19; 1 lipca 2020 r., I NO 17/20). Rada jest uprawniona do odstąpienia od rekomendowania Prezydentowi RP kandydata spełniającego warunki ustawowe, jeżeli nie spełnia przesłanek ustawowych lub nie spełnia w stopniu najwyższym kryteriów konkursu na konkretne stanowisko sędziowskie (wyroki Sądu Najwyższego z: 6 listopada 2013 r., III KRS 215/13; 11 marca 2014 r., III KRS 3/14). Przyjmuje się, że subiektywne poczucie pokrzywdzenia nierekomendowanego kandydata nie stanowi podstawy do chylenia zaskarżonej uchwały (wyroki Sądu Najwyższego z: 17 marca 2016 r., III KRS 5/16; 20 maja 2020 r., I NO 111/19).

Odnosząc powyższe uwagi do rozpoznawanej sprawy należy stwierdzić, że Rada przy podejmowaniu zaskarżonej uchwały nie naruszyła reguł proceduralnych określonych w ustawie. W uzasadnieniu, w sposób wyczerpujący wyjaśniono motywy dokonanego wyboru i przedstawiono argumenty pozwalające na merytoryczną kontrolę podnoszonych zarzutów. W ocenie Sądu Najwyższego, za niezasadny należy uznać zarzut naruszenia art. 33 ust. 1 oraz art. 42 ust. 1 ustawy o KRS, poprzez brak wszechstronnego rozważenia sprawy i brak wnikliwego zbadania materiałów sprawy udostępnionych Radzie oraz dokonanie oceny w sposób dowolny i niezgodny ze zgromadzonym materiałem, z przekroczeniem granic jego swobodnej oceny i z pominięciem rzetelnej oceny kwalifikacji skarżącego oraz błędnego przyjęcia, że wyniki statystyczne skarżącego odbiegały istotnie od wyników statystycznych innych sędziów orzekających oraz poprzez ograniczenie uzasadnienia uchwały do stwierdzenia, że „wyniki statystyczne (...) pracy [kandydata]

dowodzą jednak, że nie w wystarczająco wysokim stopniu” spełnia formalne kryteria wyboru na stanowisko sędziego sądu okręgowego oraz że „nie daje rękąmi należytego wykonywania obowiązków orzeczniczych na stanowisku sędziego sądu okręgowego, czego dowodzą dane statystyczne w zakresie stabilności jego orzecznictwa”.

Odnosząc się do podniesionych zarzutów Sąd Najwyższy stwierdza, że analiza treści uzasadnienia zaskarżonej uchwały potwierdza, że Rada zastosowała procedury prawne przewidziane dla postępowania nominacyjnego. Należy przypomnieć, że w myśl art. 33 ust. 1 ustawy o KRS w sprawach indywidualnych Rada podejmuje uchwały po wszechstronnym rozważeniu sprawy, na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania lub innych osób, jeżeli zostały złożone. Przepis art. 35 ust. 2 ustawy o KRS określa natomiast kryteria ustawowe, jakie należy brać pod uwagę w postępowaniu nominacyjnym (ocenę kwalifikacji kandydata, doświadczenie zawodowe, w tym doświadczenie w stosowaniu przepisów prawa, dorobek naukowy, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia, jak również opinię kolegium właściwego sądu oraz ocenę właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów). Rada jest uprawniona do samodzielnego doboru kryteriów oceny przyjętych w danej procedurze nominacyjnej i ustalania hierarchii ich ważności z punktu widzenia konkursu na konkretne stanowisko sędziowskie (wyrok Sądu Najwyższego z 24 kwietnia 2019 r., I NO 16/19). Z uzasadnienia zaskarżonej uchwały wynika, że Rada uwzględniła ustawowe kryteria przewidziane w art. 35 ustawy o KRS wymagane dla postępowania nominacyjnego. Wbrew twierdzeniom skarżącego Rada uwzględniła ocenę jego kwalifikacji, doświadczenie zawodowe zdobyte w trakcie pełnienia urzędu na stanowisku referendarza sądowego oraz sędziego sądu rejonowego. Rada wskazała w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały, że zapoznała się z oceną kwalifikacji kandydata i zwróciła uwagę, że pomimo pozytywnych wniosków Sędziego wizytatora w zakresie całościowej oceny kandydatury skarżącego, należało odnieść się do danych statystycznych dotyczących stabilności jego orzecznictwa, co w jej ocenie miało zasadnicze znaczenie (s. 4 uzasadnienia uchwały).

Sąd Najwyższy stwierdza w świetle powyższego, że przy podejmowaniu zaskarżonej uchwały Rada posiadała pełną wiedzę o przebiegu ścieżki zawodowej skarżącego oraz stabilności jego orzecznictwa. W tym miejscu Sąd Najwyższy ponownie podkreśla, że potwierdza to treść uzasadnienia zaskarżonej uchwały. Rada nie kwestionowała przy tym wieloletniego i bogatego doświadczenia orzeczniczego skarżącego, oceny Sędziego wizytatora, pozytywnej opinii Kolegium Sądu Okręgowego w G. Z uwagi jednak na charakter konkursowy postępowania nominacyjnego samo spełnienie warunków ustawowych przez kandydata nie musi automatycznie skutkować rekomendowaniem na dane stanowisko sędziowskie. Natomiast uznanie ich za niewystarczające w określonym postępowaniu nominacyjnym na konkretne stanowisko sędziowskie nie oznacza, że nie zostały uwzględnione lub pominięte (por. wyrok Sądu Najwyższego z 2 grudnia 2020 r., I NO 130/20). Rada dokonując oceny kandydatów ubiegających się do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego posiada znaczną swobodę, żadne z przyjętych kryteriów nie ma charakteru decydującego, ponieważ „decyduje ocena całościowa wynikająca z łącznego zastosowania tych kryteriów” (wyroki Sądu Najwyższego z: 10 listopada 2016 r., III KRS 32/16; 18 listopada 2019 r., I NO 44/19).

Z analizy akt rozpoznawanej sprawy wyraźnie wynika, że Rada dokonała całościowej oceny przy uwzględnieniu kryteriów ustawowych, co należało uznać za dopuszczalne. Rada uwzględniła ocenę kwalifikacji i doświadczenie skarżącego, które jednak ocenione łącznie były zdaniem Rady niewystarczające do przedstawienia Prezydentowi RP wniosku o powołanie na urząd sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w G. W tym zakresie KRS wyraźnie wyjaśniła, że w jej ocenie dane dotyczące stabilności orzecznictwa skarżącego (szczegółowo wskazane w uchwale) nie potwierdzają pozytywnej prognozy co do odpowiedniego wykonywania przez skarżącego obowiązków sędziego na poziomie sądu okręgowego. Z tego powodu Rada uznała, że nie spełnia on kryteriów wyboru w stopniu uzasadniającym przedstawienie jego kandydatury Prezydentowi Rzeczypospolitej RP. Wobec przytoczonych przepisów oraz treści uzasadnienia zaskarżonej uchwały Sąd Najwyższy nie ma kompetencji do przyjęcia własnej, odmiennej oceny merytorycznej.

Nie jest również zasadny podnoszony przez skarżącego zarzut naruszenia art. 42 ust. 1 ustawy o KRS. Przepis ten nakłada na Radę obowiązek sporządzenia uzasadnienia dla podejmowanych uchwał w sprawach indywidualnych, ale nie określa elementów, z których powinno się składać. Z punktu widzenia kontroli instancyjnej istotne jest, aby uzasadnienie zaskarżonej uchwały pozwalało na dokonanie oceny z punktu widzenia jej zgodności z prawem. Nie wymaga się natomiast, aby uzasadnienie Rady cechował taki stopień szczegółowości, jak ma to miejsce w przypadku merytorycznego rozpoznania sprawy w postępowaniu cywilnym (wyrok Sądu Najwyższego z 20 maja 2020 r., I NO 111/19). Ponadto nie może stanowić powtórzenia treści całego materiału zgromadzonego w sprawie (wyrok Sądu Najwyższego z 25 czerwca 2019 r., I NO 30/19).

W ocenie Sądu Najwyższego, uzasadnienie zaskarżonej uchwały spełnia ustawowe wymagania, w szczególności pozwala na dokonanie oceny z punktu widzenia jej zgodności z prawem. Wbrew argumentom podniesionym w odwołaniu, Rada rozpoznając sprawę wzięła pod uwagę wszystkie okoliczności sprawy. Na podstawie akt osobowych przedstawiła szczegółową charakterystykę kandydatury skarżącego, zarówno przebieg kariery zawodowej, jak i cechy osobowości oraz osiągnięcia. Powyższe skonfrontowała z ustawowymi kryteriami przyjętymi na potrzeby przedmiotowego postępowania nominacyjnego. Za kryteria rozstrzygające przyjęła doświadczenie zawodowe skarżącego, ocenę kwalifikacji oraz stabilność jego orzecznictwa. Rada wyjaśniła, że łączna ocena jest negatywna, ponieważ nie daje on rękojmi należytego wykonywania obowiązków orzecznich na stanowisku sędziego sądu okręgowego, czego dowodzą dane statystyczne w zakresie stabilności jego orzecznictwa. W przypadku niespełnienia w stopniu najwyższym kryteriów przyjętych na potrzeby danego konkursu, nierekomendowanie uczestnika postępowania nominacyjnego jest uprawnieniem Rady, które jest dopuszczalne w świetle obowiązujących przepisów prawa (por. wyroki Sądu Najwyższego z: 16 listopada 2019 r., I NO 61/19; 6 listopada 2013 r., III KRS 215/13). Subiektywna ocena skarżącego co do rozstrzygnięcia Rady nie może stanowić podstawy do uchylenia zaskarżonej uchwały i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania (por. wyrok Sądu Najwyższego z 21 sierpnia 2012 r., III KRS 21/12), tym bardziej,

że powołuje się on na wyniki egzaminu sędziowskiego oraz wyniki ukończenia wyższych studiów prawniczych. Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Najwyższy uznał, że Rada w dostateczny sposób wyjaśniła motywy swojego wyboru.

Z powyższych przyczyn za nieuzasadniony należy też uznać zarzut wskazujący na naruszenie przepisów art. 63 § 1 p.u.s.p., poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie, że skarżący nie spełnia wymogów niezbędnych do powołania na stanowisko sędziego sądu okręgowego. W uzasadnieniu zaskarżonej uchwały Rada wyjaśnia bowiem, że skarżący spełnia formalnie wszystkie kryteria wyboru, w konsekwencji czego jej zadaniem było przeprowadzenie weryfikacji i dokonanie oceny jego osoby na podstawie przyjętych kryteriów doświadczenia zawodowego i oceny kwalifikacji. Podsumowując powyższe uwagi należy ponownie wskazać, że Sąd Najwyższy nie dokonuje oceny merytorycznej i konkurencyjnej odnośnie do kryteriów przyjętych przez Radę wobec uczestnika postępowania nominacyjnego. W wyniku kontroli instancyjnej Sąd Najwyższy nie znalazł więc podstaw do uchylenia zaskarżonej uchwały i przekazania sprawy Radzie do ponownego rozpoznania, o co wniósł skarżący.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS, orzekł jak w sentencji.

Tomasz Demendecki Janusz Niczyporuk Elżbieta Karska

[SOP]

[ms]